

NAŠE DOLŽNOSTI V ČASU HUMANITARNE KRIZE

Friderik Klampfer
Oddelek za filozofijo
Filozofska fakulteta v Mariboru

OKVIRNA VPRAŠANJA

- (i) Kaj (če sploh kaj) lahko storimo za omilitev begunske krize – za zmanjšanje trpljenja, ropanja, izkoriščanja, ponižanj in še zlasti tveganj, ki so jim na begu pred smrtjo izpostavljeni begunci (oz. ki so jih na poti v boljše življenje prisiljeni nase sprejeti migranti)?
- (ii) Kaj (če sploh kaj) od tega, kar bi lahko storili v zvezi z begunsko krizo, smo moralno dolžni storiti?
- (iii) Kdo je dolžan kaj storiti – na čigavih ramenih je breme izpolnitve dolžnosti do beguncev, kako je dolžnost ukrepanja porazdeljena med različne deležnike (mednarodne organizacije, kot je Visoki komisariat ZN za begunce, Evropsko komisijo, poasmezne evropske države oz. njihove vlade, in, končno, čisto običajne ljudi)?
- (iv) Kdaj bomo lahko rekli, da smo svoje dolžnosti do beguncev izpolnili, in se spet v miru posvetili drugim, bolj profanim prizadevanjem?

MISELNI EKSPERIMENT 'RIBNIK'

“Pot od fakultetne knjižnice moje univerze do predavalnice za humanistične študije void mimo plitkega okrasnega ribnika. Denimo, da med potjo na predavanje opazim, da je vanj padel majhen otrok, ki je v nevarnosti, da se utopi. Ali bi kdo zanikal, da bi moral zabresti v vodo in ga potegniti na suho? Seveda si bom zaradi tega umazal obleko in primoram bom odpovedati ali vsaj preložiti predavanja, dokler ne najdem suhih oblačil, v katera bi se lahko preoblekel; toda v primerjavi s smrtjo otroka, ki se ji na ta način lahko izognemo, je vse to nepomembno.

Sprejemljivo načelo, ki podpira presojo, da bi otroka moral potegniti iz ribnika, se glasi: če je v naši moči preprečiti nekaj zelo slabega, ne da bi zaradi tega morali žrtvovati karkoli primerljivo moralno pomembnega, potem to moramo storiti.”

(Peter Singer, Praktična etika, str. 219-220)

Ko se je utapljajal nesrečni Aylan Kurdi, triletni sirijski Kurd, ni bilo v bližini nikogar, ki bi ga potegnil iz vode. Na čigavi vesti leži njegova tragična, mnogo prezgodnja smrt?

PREVEČ (NAIVNEGA) SOČUTJA IN SOLIDARNOSTI?

“Sočutno srce je prvo prekletstvo migracij že leta, desetletja. Srečujemo se s popolnim razkrojem meril, s katerimi bi lahko migracije sploh presojali, kaj šele regulirali. Priznajmo si, ni več mogoče razlikovati med najbolj temeljnimi kategorijami. Med beguncem in ekonomskim migrantom. Med državami v vojni in državami s slabšim gospodarskim položajem. Med začasno nastanitvijo zaradi posebnega statusa osebe in priseljevanjem deficitarnih poklicev. Med otrokom, bolnikom in vojaškim obveznikom. Vse te kategorije so pomešane med seboj, povezuje jih dežnik »sočutja«, nezrelo vzdihovanje o tem, da si ljudje pač želijo boljše življenje.

Vzrok je v učbeniški napaki: naivna predstava o človeštvu kot eni srečni družini. Ta pogled ne presega ravni besedil Johna Lennona, ki si je »zamisli« (Imagine!), da ni ne meja, ne držav, ne denarja itd. Hkrati pa mu je uspelo doseči, da je uporaba kakršnih koli ocen, ki bi vsebovale razlikovanje med »mi« in »oni«, postala popoln tabu. Toda ta razlika je dejstvo: državljani imajo pravico odločati o priseljevalni politiki, o migrantih. Zato so ti lahko zakoniti ali nezakoniti. Te oznake veljajo za politično nekorektne. Nihče ni, denimo, uporabil edinega možnega izraza za množice odraslih zdravih moških, ki prihajajo iz držav, kjer ni nemirov: to so kršilci pravil, ki smo jih (MI) postavili. In za to se nam ni treba opravičevati nikomur.

Priča smo bili nasprotnemu: javni diskurz je kar tekmoval v dokazovanju, da so vsi, ki so se znašli na teritoriju EU, enaki: ne glede na razlog prihoda, na starost, ogroženost. Ne le med seboj, tudi od nas se ne razlikujejo, kajti **‘vsi smo ljudje’**. (Rok Svetlič, Krivda Evrope za begunski holokavst, v Delu, 7. septembra 2015)

NEKAJ PROBLEMATIČNIH SAMOUMEVNOSTI

(i) (ekonomski) migranti ali begunci?

Je omenjena razlika sploh pomembna? Mednarodnopravno, z vidika konvencij, k spoštovanju katerih se je z ratifikacijo zavezala tudi naša država, nedvomno. Kaj pa moralno?

(pa 'med otroki in bolniki na eni ter vojaškimi obvezniki na drugi strani'? Ne pravno in ne moralno.)

(ii) "Države/ljani imajo pravico odločati o priseljevalni politiki, o migrantih. Zato so ti lahko zakoniti ali nezakoniti. ...in množice odraslih zdravih moških, ki prihajajo iz držav, kjer ni nemirov, so kršilci pravil, ki smo jih (MI) postavili."

Najbrž res, a od kod 'nam' pravica do postavljanja pravil, do odločanja, kdo sme vstopiti v 'našo' državo, na 'našo' zemljo, se naseliti pri 'nas' in kdo ne? Prebivalci blokov in naselij, denimo, nimajo pravice zavrniti nekoga, ki bi rad tam živel, ker jim ni všeč ali ker bi ogrožal domnevni značaj ali duha skupnosti. Na podlagi česa si torej lastimo to ozemlje in naravna in ustvarjena bogastva na njem?

ŠE VEČ PROBLEMATIČNIH SAMOUMEVNOSTI

(iii) “Ljudje se na krizo odzivamo preveč čustveno (tj. s pretirano dozo sočutja), histerično, skratka iracionalno.”

Nam je sočutje končno prebudilo spečo, zarjavelo vest ali zameglilo, izkrivilo presojo? Je prepričanje, da smo navsezadnje vsi (v enaki meri) ljudje, naivna, za dejanske (moralno pomembne) razlike slepa predstava ali globok moralni uvid, izraz moralne zrelosti?

(iv) o beguncih govorimo (in razmišljamo) v kategorijah ‘krize’, ‘problematike’, ‘groženj’, ‘nevarnosti’, ‘bremen’, uporabljamo negativne prisposobe kot ‘val’, ‘naval’, ‘poplava’ beguncev, ipd.; javni diskurz o beguncih prežema izrazito negativen besednjak.

TOREJ: BEGUNCI ALI MIGRANTI?

Begunec je oseba, ki je pobegnila iz svoje države zaradi utemeljenega strahu pred preganjanjem, ker je domače oblasti niso mogle ali hotele zaščititi. V drugi državi ima pravico do mednarodne zaščite.

Prosilec za azil je oseba, ki je v določeni državi zaprosila za mednarodno zaščito in čaka na odločitev države. Medtem se je ne sme prisiliti, da se vrne v svojo državo.

Migrant je oseba, ki zapusti svojo državo, da bi živel v drugi, zaradi dela, študija, družinskih in drugih razlogov.

Ključna razlika med beguncem in migrantom je torej v tem, da se lahko drugi iz države, v katero se je priselil, kadarkoli vrne v državo izvora, pa bo tam še vedno užival temeljne pravice in svoboščine, medtem ko za prvega to ne velja.

Sklep: ljudje, ki so zapustili Sirijo, Irak, Afganistan, Somalijo, Eritrejo in druge razpadle/propadle bližnjevzhodne in afriške države, **so begunci in ne migranti.**

SO PRAVNA RAZLIKOVANJA PLITKA ALI GLOBOKA? RELATIVNA ALI ABSOLUTNA? SUBJEKTIVNA ALI OBJEKTIVNA?

The Lexicon of Global Migration

Émigré

Global Nomad

Expat

Immigrant

Asylum-seeker

Migrant

NE BEGUNSKA KRIZA, PREJ KRIZA JAVNEGA DISKURZA O BEGUNCIH?

“Slovenija nima begunske krize. Iz preprostega razloga, ker v Sloveniji ni kaj dosti beguncev. Tudi v prihodnje jih ne bo imela veliko, ker je naša azilna politika med najstrožjimi v Evropi. Med tistimi, ki so nekoč že pristali tu, jih je le majhen odstotek zaprosil za azil in še ta je v roku parih let odšel naprej. Nekaj jih bomo primorani sprejeti zaradi kvotnega sistema EU, a bomo tudi z enim ali dvem novim prebivalcem na občino še vedno krepko pri svetovnem dnu po gostoljubnosti do beguncev. ...Prav tako se Sloveniji ne dogaja islamizacija. Le 2,4% prebivalstva je muslimanov, večina s koreninami iz Bosne – to je manj kot jih je prispelo v Grčijo samo letos julija. Skratka, Slovenija nima begunske krize, niti ji ne grozi islamizacija. **Slovenija ima krizo javnega diskurza o beguncih.**” (N'toko v Mladini)

NAZAJ K IZHODIŠČNIM VPRAŠANJEM

- (i) Kaj (če sploh kaj) lahko storimo za omilitev begunske krize – za zmanjšanje trpljenja, ropanja, izkoriščanja, ponižanj in še zlasti tveganj, ki so jim na begu pred smrtjo izpostavljeni begunci (oz. ki so jih na poti v boljše življenje prisiljeni nase sprejeti migranti)?
- (ii) Kaj (če sploh kaj) od tega, kar bi lahko storili v zvezi z begunsko krizo, smo moralno dolžni storiti?
- (iii) Kdo je dolžan kaj storiti – na čigavih ramenih je breme izpolnitve dolžnosti do beguncev, kako je dolžnost ukrepanja porazdeljena med različne deležnike (mednarodne organizacije, kot je Visoki komisariat ZN za begunce, Evropsko komisijo, poasmezne evropske države oz. njihove vlade, in, končno, čisto običajne ljudi)?
- (iv) Kdaj bomo lahko rekli, da smo svoje dolžnosti do beguncev izpolnili, in se spet v miru posvetili drugim, bolj profanim prizadevanjem?

“NIČ SE NE DA NAREDITI.”

Slavoj Žižek v razmišljanju, nedavno objavljenem v spletnem časopisu In These Times:

“We Can’t Address the EU Refugee Crisis Without Confronting Global Capitalism.”

“This is where we should begin if we really want to help the Africans and stop the flow of refugees. The first thing is to recall that most of refugees come from the ‘failed states’—where public authority is more or less inoperative, at least in large regions—Syria, Lebanon, Iraq, Libya, Somalia, Congo, etc. This disintegration of state power is not a local phenomenon but a result of international economy and politics—in some cases, like Libya and Iraq, a direct outcome of Western intervention. It is clear that the rise of these ‘failed states’ is not just an unintended misfortune but also one of the ways the great powers exert their economic colonialism. One should also note that the seeds of the Middle East’s ‘failed states’ are to be sought in the arbitrary borders drawn after World War I by UK and France and thereby creating a series of ‘artificial’ states. By way of uniting Sunnis in Syria and Iraq, ISIS is ultimately bringing together what was torn apart by the colonial masters.”

KRATEK ODGOVOR ŽIŽKU

Tudi če bi imel Žižek prav, da je resnični vzrok in glavni krivec za vse begunske krize globalni kapitalizem (o čemer resno dvomim) in da se bomo zato z begunskimi krizami srečevali vse dotlej, dokler ne zrušimo kapitalističnega družbenega reda, pa že na prvi pogled ni res, da brez demontaže prevladujočega gospodarskega in političnega sistema ne moremo rešiti aktualne begunske krize, ki se odvija na pragu Evrope. Lahko – tako da poskrbimo za nastanitev beguncev, ki so že dosegli Evropo, s financiranjem gradnje in delovanja begunskih centrov v državah v neposredni bližini kriznih območij, predvsem pa z diplomatskimi in političnimi prizadevanji za čimprejšnje končanje sovražnosti.

Paralela: to je podobno, kot če bi trdili, da ni mogoče končati te ali one vojne, zato ker dokler bodo na svetu nedemokratske, malopridne države ali brezvestne, pogoltne in nikomur odgovorne korporacije ali ... (vstavite svojega kandidata za grešnega kozla), bomo priča izbruhu vedno novih in novih vojn. Morda res, a naš cilj je končati to konkretno vojno in ne zagotoviti, da je to čisto zares zadnja vojna v zgodovini človeštva – kar je po vsej verjetnosti neizvedljiva naloga.

“NEKDO BI RES MORAL POSKRIBETI ZA TE REVEŽE, A ZAKAJ BI MORALI BITI TO RAVNO MI?”

“One cannot help noting the fact that some not-too-rich Middle Eastern countries (Turkey, Egypt, Iraq) are much more open to the refugees than the really wealthy ones (Saudi Arabia, Kuwait, United Arab Emirates, Qatar). Saudi Arabia and Emirates received no refugees, although they border countries in crisis and are culturally much closer to the refugees (who are mostly Muslims) than Europe. Saudi Arabia even returned some Muslim refugees from Somalia. Is this because Saudi Arabia is a fundamentalist theocracy which can tolerate no foreign intruders? Yes, but one should also bear in mind that this same Saudi Arabia is economically fully integrated into the West. From the economic standpoint, are Saudi Arabia and Emirates, states that totally depend on their oil revenues, not pure outposts of Western capital? The international community should put full pressure on countries like Saudi Arabia Kuwait and Qatar to do their duty in accepting a large contingent of the refugees. Furthermore, by way of supporting the anti-Assad rebels, Saudi Arabia is largely responsible for the situation in Syria. And the same holds in different degrees for many other countries—we are all in it.”

VEČ VERZIJ OMENJENEGA UGOVORA

“Mi še za lastne siromake (in mednje uradno sodi vsak sedmi prebivalec Slovenije) ne znamo poskrbeti, pa naj bi za tisoče ali desttisoče sirskih beguncev?”

“Cela vrsta držav je, ki so neprimerno bogatejše kot mi, za povrh pa še neprimerno bolj odgovorne za vojaške spopade in vsesplošni kaos, ki je ljudi pognal v beg, kot Slovenija: t.i. ‘koalicija voljnih’ na čelu z ZDA in VB v Iraku, članice zveze NATO v Afganistanu, Savdska Arabija in ZAE v Somaliji in Jemnu, itn. Naj kar one pospravijo/uredijo to štalo/razdejanje. Skratka, to juho naj pojé tisti, ki jo je skuhal.”

'BYSTANDER EFFECT', POJAV PRELAGANJA ODGOVORNOSTI NA DRUGE

V drugi polovici šestdesetih in zgodnjih sedemdesetih letih prejšnjega stoletja je laično in strokovno javnost močno zaposloval primer Kitty Genovese, mlade ženske, ki je bila brutalno umorjena v neposredni bližini svojega stanovanja v njujorški četrti Queens. Njenim obupanim klicem na pomoč se ni odzval niti eden od osemintridesetih sosedov, ki so dogajanje opazovali z oken svojih stanovanj, še več, niti policije se ni zdelo vredno poklicati nobenemu od njih. Socialna psihologa Bibb Latane in John Darley sta njihovo pasivnost pojasnila kot posledico '**razpršitve odgovornosti**' – v skladu z njuno hipotezo se naša pripravljenost na pomoč zmanjšuje sorazmerno s številom drugih ljudi (v primeru begunske krize držav), med katere lahko razdelimo svojo odgovornost za ravnanje.

SKUPNA/DELJENA ODGOVORNOST

S tem se lahko pogojno strinjamo. Odgovornost za ukrepanje je v primeru aktualne begunske krize deljena in na našo državo bo v primerjavi z nekaterimi drugimi padel razmeroma majhen del(ež).

Če namreč

načelo moralne odgovornosti ('težave naj v prvi vrsti rešujejo tisti, ki so jih povzročili oz. zakrivili') dopolnimo še z

načelom zmožnosti ('težave naj v prvi vrsti rešujejo tisti, ki to zmorejo oz. ki si to najlažje privoščijo') in

načelom spoštovanja volje oz. preferenc beguncev ('beguncev ne bi smeli naseljevati tam, kjer nočejo živeti'),

se bo Slovenija najbrž znašla nekje pri koncu vrste teh, ki so dolžni ukrepati prvi in/ali storiti največ, daleč za ZDA, Veliko Britanijo, Francijo, Savdsko Arabijo in vrsto drugih, za kaos precej bolj odgovornih in neprimerno bogatejših držav.

(I) KAJ/KOLIKO LAHKO SPLOH STORIMO ZA BEGUNCE?

Ne veliko, nekaj pa le:

Naša država/vlada/lokalne oblasti:

Nastanitvene kapacitete: dva tisoč postelj v zgrajenih objektih in dodatnih tri tisoč v šotorih

Zvišanje proračunske postavke za humanitarno pomoč na obljubljenih 0,7 odstotka BDP-ja

Sodelovanje naše vojaške ladje Triglav pri patroljiranju po Sredozemskem morju

Izdaja humanitarnih viz, ki bi beguncem omogočile prehod državnih meja na poti do ciljne EU države

Podjetja:

Donacije, pomoč pri prevozu in skladiščenju zbrane pomoči, oddaja morebitnih prostih nastanitvenih kapacitet

Mediji:

Čim bolj odgovorno, tj. objektivno, nepristransko, nehujškaško poročanje, onemogočanje in sankcioniranje sovražnega govora na svojih spletnih straneh, brezplačna oddaja oglasnega prostora v humanitarne namene

Posamezniki:

Zbiranje denarne in materialne pomoči, pomoč pri njenem zbiranju, sortiranju, pakiranju, odpremljanju, ozaveščanje in mobilizacija ljudi v osebni stiki in preko socialnih omrežij, prevoz beguncev čez naše ozemlje, pisanje in podpisovanje peticij ter druge vrste pritiska na odločevalce

POMOČ BEGUNCEM - HVALEVREDNO ALI OBVEZNO RAVNANJE?

Slovenija bi torej lahko pomagala vsaj do neke mere omiliti begunsko krizo – v smislu, da bi lahko beguncem olajšala njihovo trpljenje in zmanjšala tveganja, ki so se jim ti prisiljeni izpostaviti pri premagovanju meja, zidov in ovir.

Bi bilo to plemenito, hvalevredno, občudovanja vredno ravnanje, ki pa ga nihče ne more zahtevati od nas, ali pa je tovrstna pomoč naša moralna dolžnost in obveza? (Razlika je pomembna, ker nas v prvem primeru nihče ne more obsojati ali kriviti, če se odločimo, da iz takih ali drugačnih razlogov beguncem ne bomo pomagali, v drugem pa bi z brezbržnostjo kršili svoje jasne in glede na stisko prioritete moralne dolžnosti in bi morali posledično nase sprejeti svoj delež odgovornosti oz. krivde za njihovo trpljenje in smrt.)

SINGERJEV ARGUMENT ZA DOLŽNOST POMAGATI LJUDEM V STISKI

- (1) Če lahko preprečimo nekaj slabega, ne da bi morali pri tem žrtvovati karkoli (podobno) moralno pomembnega, potem smo to dolžni storiti.
- (2) Absolutna revščina je slaba.
- (3) Vsaj nekaj absolutne revščine bi (sorazmerno premožni prebivalci razvitega Zahoda) lahko preprečili, ne da bi pri tem žrtvovali karkoli primerljivo moralno pomembnega.

Torej

- (4) smo dolžni preprečiti vsaj nekaj absolutne revščine.

VZPOREDEN ARGUMENT V PRID DOLŽNOSTI, DA POSKRIBIMO ZA BEGUNCE

Zamenjajte absolutno revščino s stisko beguncev (na begu pred smrtjo, brez strehe nad glavo, v obupu prepuščeni na milost in nemilost brezčutnim tihotapcem, zaradi v glavnem administrativnih, a tudi fizičnih zidov in ograj, s katerimi se je obdala Evropa, prisiljeni ubirati tvegane poti do zelenega cilja,...) in kar sam od sebe se sestavi podoben argument:

- (1) Če lahko preprečimo nekaj slabega, ne da bi morali pri tem žrtvovati karkoli (podobno) moralno pomembnega, potem smo to dolžni storiti.
- (2) Begunska kriza (tj. stiska beguncev: njihovo trpljenje, poniževanje, izkoriščanje, zlorabljanje, tveganja, smrt) je slaba.
- (3) Begunsko krizo bi lahko (sorazmerno premožni Evropejci) vsaj do neke mere preprečili oz. omilili, ne da bi pri tem žrtvovali karkoli podobno moralno pomembnega.

Torej

- (4) smo dolžni stisko beguncev oz. begunsko krizo po svojih močeh preprečiti oz. omiliti.

(II) KAJ IN KOLIKO SMO DOLŽNI STORITI ZA BEGUNCE?

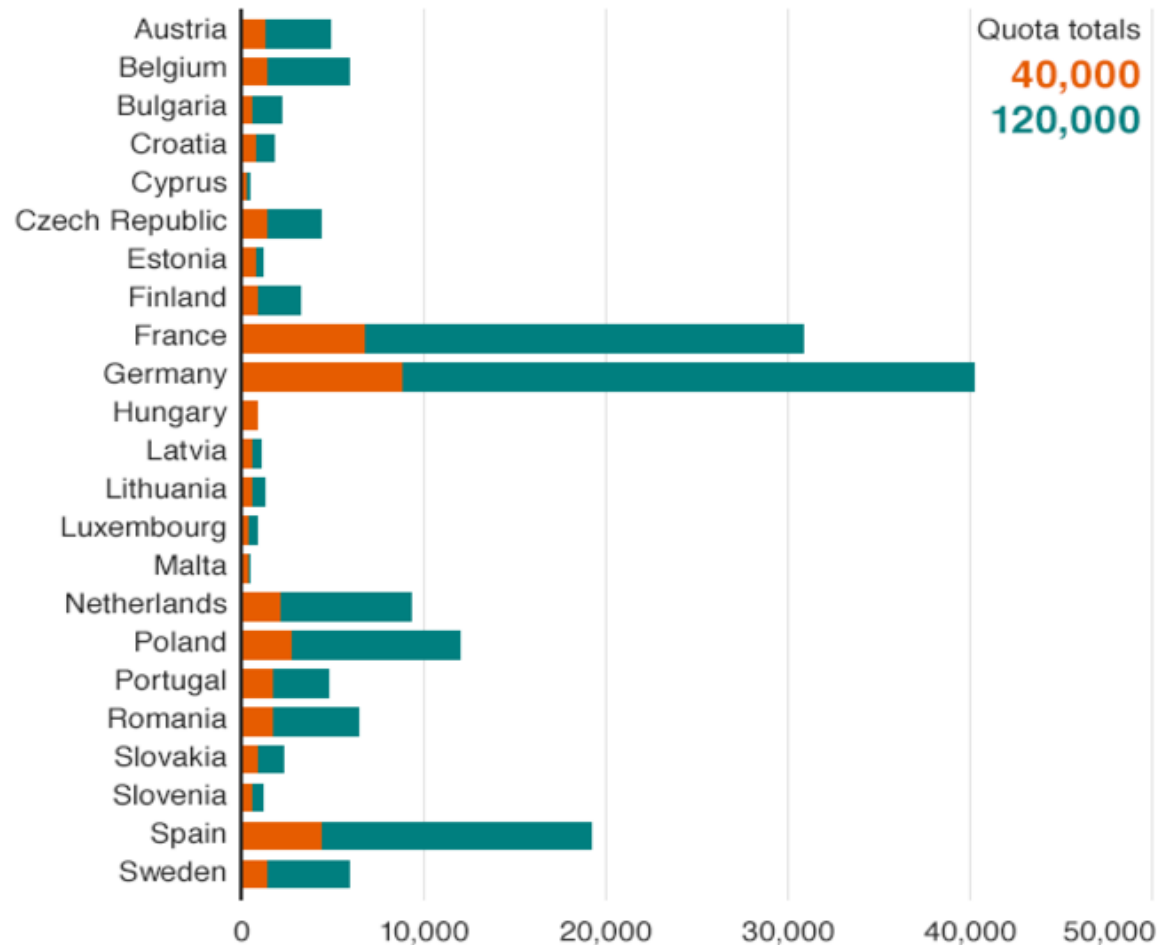
Dva možna odgovora:

- (i) k rešitvi begunske krize smo dolžni prispevati svoj pošten delež, ne več in ne manj od tega (recimo sprejeti in oskrbeti kvoto beguncev, ki bo naši državi dodeljena po pravičnem – dogovorjenem? – ključu).
- (ii) če druge države naredijo manj, kot bi morale (države Višegrajske četverice, recimo, ki zavračajo obvezne kvote), ali celo sploh nič od tega (recimo ZDA, Avstralija, bogate Zalivske države), smo dolžni prevzeti ustrezno večji del bremena; se pravi več od tega, kar bi nam pripadlo v pravični porazdelitveni shemi, več, kot bi bilo pošteno zahtevati od nas.

POŠTENA (PRE)RAZDELITEV BEGUNSKEGA BREMENA?

Number of migrants EU countries are being asked to take

- May 2015: Proposed quotas for relocating migrants from Greece and Italy
- Sept 2015: Proposed additional quotas for relocating migrants from Greece, Italy and Hungary

UK, Ireland and Denmark can choose whether to take part in the quota scheme

Source: European Commission/Reuters

BBC

SO MERILA ZA PRERAZDELITEV BREMENA PRAVIČNA?

Ali je predlagana shema prerazdelitve (dela) begunskega bremena (120.000 beguncev) s treh trenutno najbolj obremenjenih držav (Grčije, Italije in Madžarske) na vse EU članice pravična?

Komisija EU je odmerila nacionalne kontingente po naslednjih merilih:

- (i) celoten BDP (40%)
- (ii) število prebivalcev (40%)
- (iii) število vloženih prošelj za azil - povprečje zadnjih štirih letih (10%)
- (iv) stopnja brezposlenosti (10%)

Na Slovenijo odpade po teh kriterijih 631 (od skupaj 120.000) beguncev, skupaj s kontingentom, dogovorjenim v maju (495 od skupaj 40.000 beguncev) torej (zaenkrat) **1.126 beguncev**.

SO PREDLAGANE KVOTE RAZUMNE IN VZDRŽNE?

ADDITIONAL INTAKE UNDER QUOTA SCHEME PROPOSED BY PRESIDENT JUNCKER

(Note: Hungary, Italy and Greece were not given quotas. The UK has an opt-out from the quota scheme)

A Hungary: Border with Serbia closed. Under new laws crossing border is a criminal act. Rejects refugee quotas

B Austria 2,200 troops to guard Hungarian border

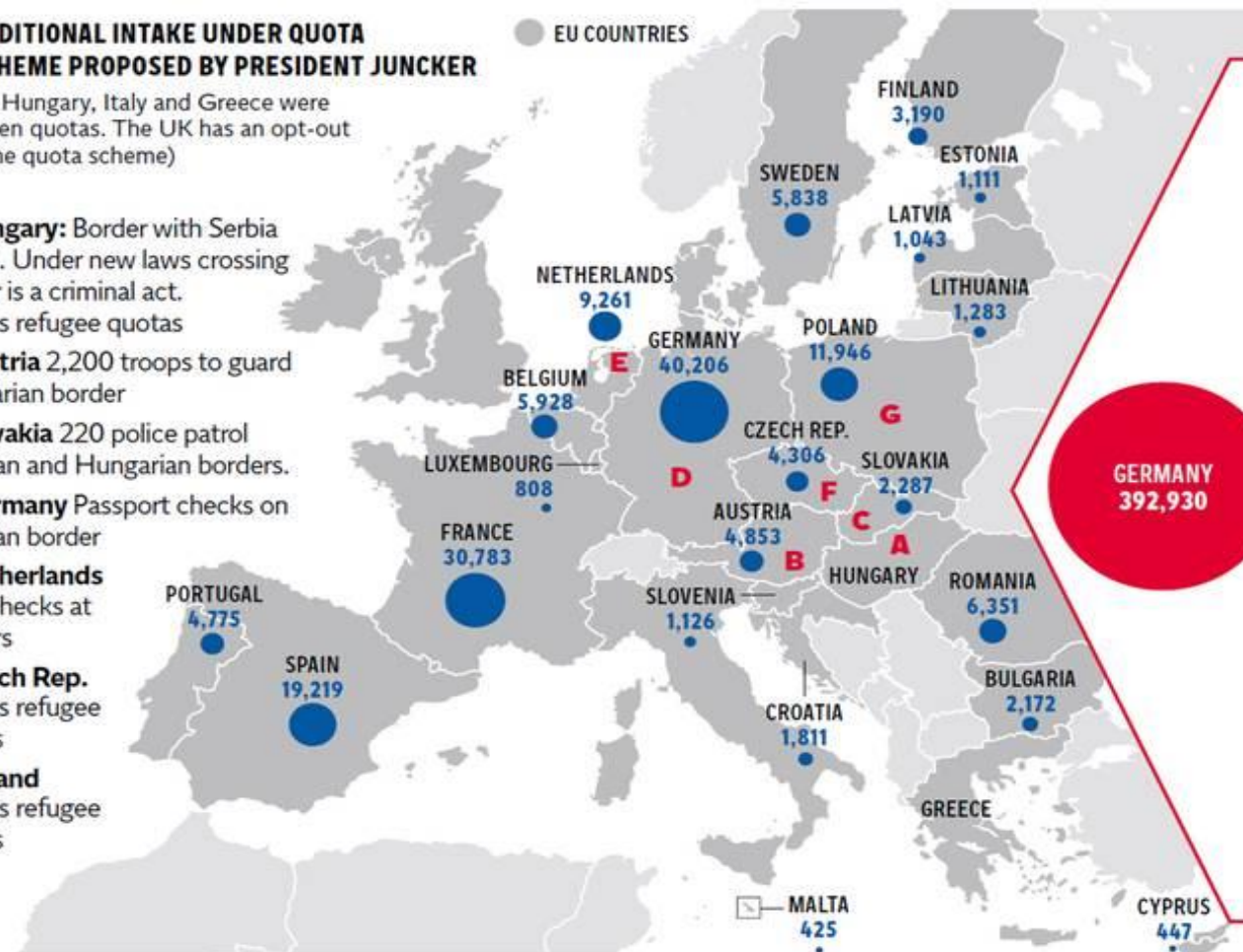
C Slovakia 220 police patrol Austrian and Hungarian borders.

D Germany Passport checks on Austrian border

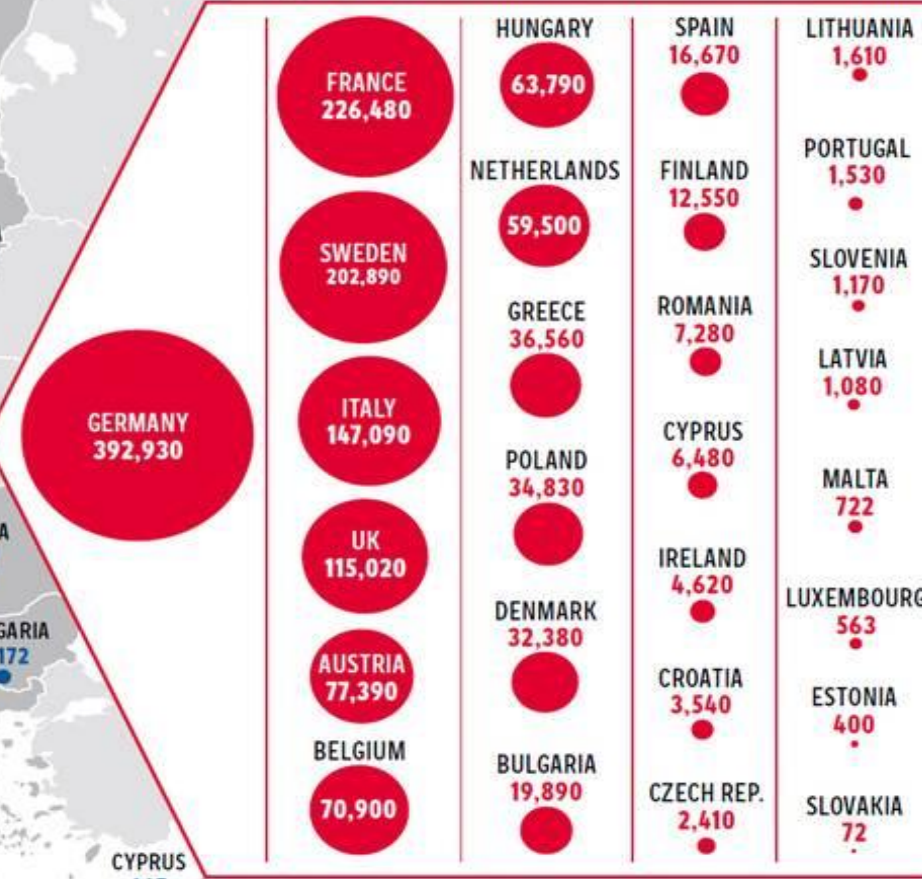
E Netherlands Spot checks at borders

F Czech Rep. Rejects refugee quotas

G Poland Rejects refugee quotas

ASYLUM APPLICATIONS 2011-14

ALI SLOVENIJA RES PREVZEMA VEČ KOT POŠTEN DELEŽ BREMENA? NA PRVI POGLED DA...

Na prvi pogled je odgovor pritrdilen.

Nekatere članice EU (VB, Irska in Danska) so namreč iz sheme izvzete, se pravi, da se bodo lahko prosto odločale, koliko bremena bodo prevzele na svoja ramena. Če temu dodamo, da ne-evropske države v shemo sploh niso vključene in da so se nekatere med njimi (ZDA, VB, Savdska Arabija, Kuvajt, Rusija, idr.) tega bremena doslej uspešno otepale, je tak sklep skoraj neizogiben.

V RESNICI PA ŠE ZDALEČ NE

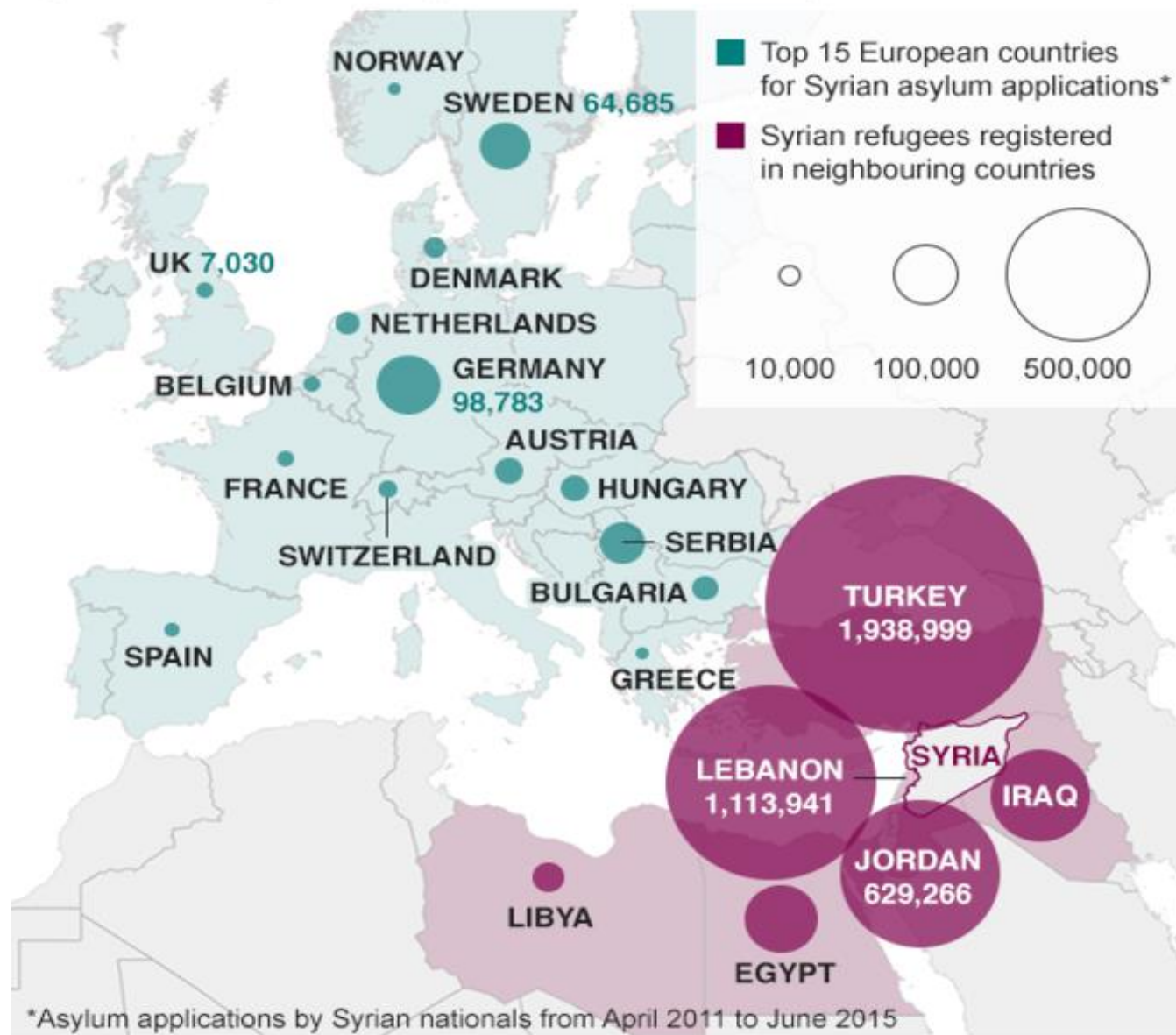
Pa vendar, za odgovor na omenjeno vprašanje je treba stvari postaviti v širšo perspektivo. Na svetu je trenutno vsega skupaj 60 milijonov beguncev, 95 odstotkov od tega v državah Tretjega sveta.

Pol milijona beguncev, ki letos trkajo na vrata EU, ni niti odstotek od števila vseh svetovnih beguncev. Oz. manj kot ena tisočinka od 508 milijonov ljudi, kolikor jih živi v državah EU. Če sliko zoomiramo, 1.126 beguncev, ki v razrezu pripadajo naši državi, pomeni borih 0.06 odstotka slovenskega prebivalstva. Obe številki še dodatno zbledita, če ju postavimo v širši kontekst. Recimo primerjamo s skoraj dvema milijonoma sirskih beguncev v Turčiji (s 75 milijoni prebivalcev), 1,1 milijonom v Libanonu (s 4,4 milijoni prebivalcev) in 629.245 v Jordaniji (s 6,5 milijoni prebivalcev).

Tako kot torej drži, da nekatere države k rešitvi begunske krize prispevajo manj kot pošten delež (ali pa sploh nič), je po drugi strani res, da druge prispevajo neprimerno več od tega. In Slovenija se zanesljivo še ne bo tako kmalu znašla med slednjimi, z dodeljenimi 1.126 begunci prav gotovo ne.

ŠE V GRAFIKI,
DA BO BOLJ
NAZORNO

Syrians in neighbouring countries and Europe

Source: UNHCR

BBC

ZA POVRH JE BIL PRISPEVEK SLOVENIJE K REŠEVANJU BEGUNSKE KRIZE DOSLEJ VEČ KOT SKROMEN

Naši državi predlagana shema torej ne nalaga bremen, ki bi bila nerazumno – ali v primerjavi s prispevkom drugih držav nesorazmerno – velika in zato nepoštena. V prid zahtevi po večji pomoči pa govori še eno dejstvo, namreč da smo doslej za rešitev begunske krize storili sramotno malo.

V razpredelnici na desni je predstavljena azilantska politika v 28 državah EU v l. 2014. Naša država je odobrila zatočišče v Sloveniji reci in piši 45 od 95 prosilcev (ali 0,03 odstotkom vseh azilantov)!

	Total number of decisions	Positive decisions				Rejected
		Total	Refugee status	Subsidiary protection	Humanitarian reasons	
EU-28 ⁽¹⁾	357 425	160 070	89 710	54 845	15 510	197 360
Belgium	20 335	8 045	6 460	1 585	:	12 290
Bulgaria	7 435	7 000	5 165	1 840	:	430
Czech Republic	1 000	375	75	285	15	625
Denmark	8 055	5 480	3 765	1 625	90	2 580
Germany	97 275	40 560	33 310	5 175	2 075	56 715
Estonia	55	20	20	0	0	35
Ireland	1 060	400	130	270	:	660
Greece	13 305	1 970	1 270	590	115	11 335
Spain	3 620	1 585	385	1 200	0	2 035
France	68 500	14 815	11 980	2 835	:	53 685
Croatia	235	25	15	10	:	210
Italy	35 180	20 580	3 640	7 625	9 315	14 600
Cyprus	1 305	995	55	940	0	310
Latvia	95	25	5	20	:	70
Lithuania	185	70	15	55	0	110
Luxembourg	885	120	105	15	:	765
Hungary	5 445	510	240	250	20	4 935
Malta	1 735	1 260	190	900	165	475
Netherlands	18 790	12 550	2 485	9 290	775	6 240
Austria ⁽²⁾	16 610	4 920	3 160	1 760	:	11 690
Poland	2 700	720	260	165	295	1 980
Portugal	155	40	20	20	:	115
Romania	1 585	740	370	370	0	845
Slovenia	95	45	30	10	:	50
Slovakia	280	170	0	95	75	110
Finland	2 340	1 270	490	475	300	1 070
Sweden	39 905	30 650	10 245	19 095	1 310	9 255
United Kingdom	25 870	10 050	8 990	110	950	15 820
Iceland	120	30	15	10	5	90
Liechtenstein	10	0	0	0	0	10
Norway	7 640	4 905	3 590	1 140	175	2 735
Switzerland	21 800	15 410	6 140	2 640	6 630	6 390

⁽¹⁾ Excluding decisions in Austria.

⁽²⁾ 2013.

Source: Eurostat (online data code: migr_asydcfsta)

ŠE DVA NEUTEMELJENA POMISLEKA GLEDE POMOČI

Naj se za konec na kratko posvetim še dvema priljubljenima, čeprav po razmisleku šibkima argumentoma kritikov pomoči beguncem:

(i) da ne gre za ljudi, ki bi si z begom reševali življenje (in ki smo jim zato dolžni pomagati), temveč za migrante v iskanju boljšega življenja (ki jih smemo po svoji presoji zavrniti), kajti begunci bi se ustavili v najbližjem varnem kraju, ti ljudje pa so pripravljeni na poti do ciljne države prepotovati tisoče kilometrov;

(ii) da med begunci prevladujejo mladi, za boj sposobni moški (medtem ko je delež žensk, otrok in starejših neznaten), ki ne le da do naše pomoči niso upravičeni, ker znajo čisto dobro poskrbeti zase, ampak bi jih morali kvečjemu vrniti v Sirijo, od koder so strahopetno pobegnili pred obvezo, da branijo svoj(o) dom(ovino)

(I) “ČE RES BEŽIJO PRED NEVARNOSTJO, ZAKAJ SE NE USTAVIJO, KO JE TA MIMO, TJ. ONKRAJ SIRSKÉ MEJE, V LIBANONU, TURČIJI, JORDANIJI, EGIPTU?”

V načelu je mogoče begunsko krizo rešiti z enim od naslednjih treh ukrepov (ali kombinacijo le-teh):

- (1) s prostovoljno vrnitvijo beguncev na njihove domove
- (2) z njihovo lokalno nastanitvijo (v begunskih centrih sosednjih držav) ali pa
- (3) z njihovo preselitvijo v oddaljene kraje.

Če je že (1) v trenutnih razmerah (in najbrž še kar nekaj časa) neizvedljivo, zakaj ne bi od preostalih dveh raje izbrali za evropske države manj boleče in cenejše rešitve, tj. (2)?

VRSTA RAZLOGOV JE ZA TO...

Prvič, te, praviloma precej revnejše države so že zdavnaj presegle svoje 'integracijske kapacitete/zmožnosti'.

Drugič, razmere v prenapoljenih begunskih taboriščih so neznosne in nevredne človeka.

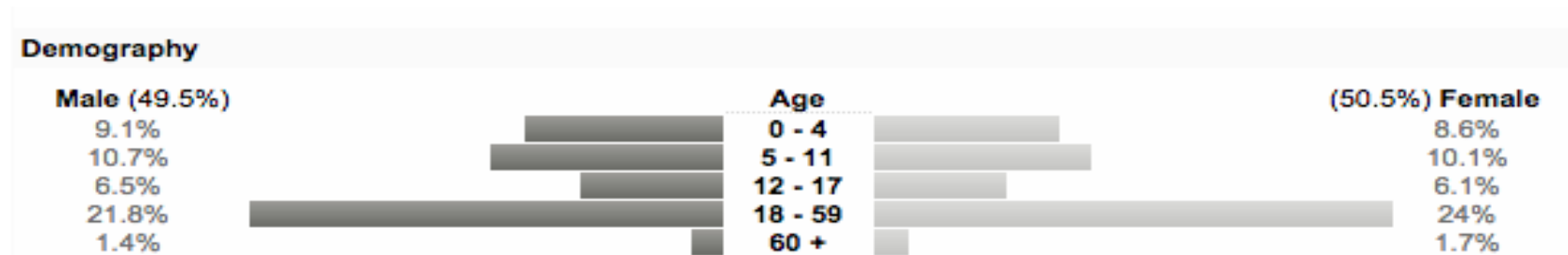
Tretjič, lokalna nastanitev je kratkoročna rešitev, ki obsoja begunce na dolgoletno, človeka nedostojno životarjenje.

In končno, čeprav ne najmanj pomembno, nekatere od teh držav (recimo Libanon, Egipt, Turčija) so same politično nestabilne in vseskozi na robu državljanske vojne.

Če si sposodim misel že omenjenega Petra Singerja:

“Preselitev je edina možnost za tiste, ki se v bližnji prihodnosti ne morejo vrniti v svojo državo, v državi, v katero so najprej pribežali, pa so dobrodošli le začasno – z drugimi besedami, za vse, ki nimajo kam. ...Za te begunce je preselitev lahko vprašanje življenja ali smrti, vsekakor pa je zanje edino upanje na dostojno življenje.”

(II) “NAJ RAJE VZAMEJO PUŠKE V ROKE IN BRANIJO SVOJ(O) DOM(OVINO)”

- (a) v nasprotju z javnim mnenjem med begunci ne prevladujejo mladi, ‘za boj sposobni’ moški (glej zgornjo statistiko Visokega komisariata ZN za begunce o spolni in starostni sestavi sirskih beguncev).
- (b) v Siriji vlada kaos, državljanska vojna, v kateri je težko najti stran, ki bi se borila za pravično stvar; izbiraš lahko med islamističnimi skrajneži (ISIS-om) in podporniki samodržca in vojnega zločinca Bašarja Al Asada;
- (c) tudi če bi vedeli, proti komu naj se borijo, bi bilo treba tiste, ki so se pripravljene boriti, najprej izuriti, nato pa v boju voditi – orožje v roki brez vsega tega je kvečjemu zanesljivo jamstvo za njihovo hitro smrt;
- (d) in končno, za dolgoročno stabilno rešitev begunske krize je nujno takojšnje končanje sovražnosti v Siriji, ne podaljševanje njene agonije.

ZAKLJUČEK

Slovenija v aktualni begunski krizi lahko pomaga in je tudi dolžna pomagati – čeprav sama ne more storiti veliko, pa mora prispevati svoj pošten delež k njeni rešitvi – tem bolj, ker doslej ni storila veliko in ker je kot članica koalicije voljnih in Zveze NATO posredno odgovorna za razpad držav, iz katerih prihaja daleč največ beguncev, ter za brezvladje in vesplošen kaos v njih.

HVALA ZA POZORNOST! |